

NGỮ VĂN LỚP 8
GIÁO VIÊN: TRIỆU NGỌC LINH
LUYỆN TẬP TÓM TẮT VĂN BẢN TỰ SỰ - ĐÁP ÁN

www.vinastudy.vn

Câu 1: Đọc hai văn bản dưới đây và trả lời câu hỏi:

(1) MƯỜI ĐỒNG XU (toàn văn)

Hôm ấy, mẹ Cốt bảo:

- Cốt, con cầm mười xu ra hiệu mua bánh mì nhé, đi từ từ thôi kéo vấp ngã.

Ngoài đường, nắng chang chang. Cốt đầu hơi cúi xuống, vừa đi vừa ước ao: Chạy ra sông tắm. Nước sông chắc mát lắm. Ông già bán kem râu đen đã làm đứt đoạn những ý nghĩa của cậu bé. Ông đứng ở góc tường, hai bên là hai thùng kem.

- Chào cậu, mời cậu dùng kem. Có kem sữa, kem sô-cô-la ngon lắm.

Cốt cảm thấy rất rõ đồng mười xu trong tay cậu đang nóng lên. Ông ta hé mở nắp phích kem, ghé nhìn vào và nức nở khen:

- Ôi! Sao mà kem hôm nay ngon thế! Ngon hơn mật ong, mát hơn tuyết. Ai mà nghĩ ra món ăn kì diệu này nhỉ? Thế nào, cậu mua chứ?

Cốt đến gần ông già và không nén nổi sự thèm thuồng, chìa đồng mười xu ra:

- Ba cóc... chín xu... ông ạ!

Giọng cậu hơi đứt đoạn. Sợ cậu thay đổi ý định, ông già vội vàng múc kem vào cóc. Tay run run, cậu bé đỡ lấy cóc kem vàng nhạt, chiếc thìa và bắt đầu ném loại kem ngọt, lạnh buốt đến tận chân răng. Cốt cố xua đuổi ý nghĩ đang ám ảnh cầu từ này đến giờ. Đó là những lời quở trách của mẹ, lời giễu cợt của các anh. Điều đó ắt không tránh khỏi.

Khi ăn hết cóc kem thứ ba, Cốt thờ ơ nhận lấy một đồng xu trả lại và chậm chạp lê bước đi. Phía xa, anh bạn Vô-lót-ca gọi Cốt nhưng cậu ta giả tảng như không nghe thấy tiếng. Về sợ sệt, Cốt chậm chạp bước về nhà. Mẹ cậu vẫn đang ngồi ở ghế vá chiếc áo ngoài. Bố đứng ở giữa nhà, nét mặt vui vẻ. Bà mẹ thoáng nhìn cậu con trai và biết ngay có điều gì không hay. Bà thắc mắc hỏi:

- Thế bánh mì đâu con?
Cậu bé khịt khịt và những giọt nước mắt to dần từ từ lăn trên gò má.
Ông bố nhìn cậu về tò mò, thú vị:
- Đánh rơi tiền hay sao? Mất thì bảo là mất, khóc lóc gì?

Cốt chợt nghĩ: Đây có thể là một lối thoát. Nó đánh mắt chắc mọi người đều tin và thậm chí không bị phạt nữa. Nhưng ngay khi đó, cậu bé bắt gặp đôi mắt hiền từ của mẹ. Đôi mắt như đang nói: Có lẽ nào con lại nói dối mẹ?

Cậu bé khóc nức nở, đi lại gần và gục đầu vào gối mẹ. Hối hận, xúc động, cậu bé nói chẳng ra lời, nhưng bà mẹ đã nghe rõ:

- Xin lỗi mẹ, con đã ăn kem mất chín xu. Không hiểu sao con đã làm như vậy. Đây còn một xu.

Bàn tay êm ái của mẹ vuốt tay xoa đầu cậu bé:

- Giỏi lắm, con trai mẹ ngoan lắm. Con đã làm sai nhưng con đã dũng cảm và thật thà nhận lỗi.

Đứng dậy, về tự hào, bà đi về phía tủ và móc lấy ví ra mười lăm xu:

- Đây, con cầm lấy tiền, mười xu mua bánh mì, còn năm xu có thể mua kem.

Tất cả như đang nẩy múa trong lòng Cốt. Ngoài trời vẫn nắng chói chang và dường như trên cành cây, những con chim với bộ lông sặc sỡ đang hót líu lo. Vừa đi vừa nhảy, cậu bé chạy thẳng đến hiệu bánh mì.

- Vô-lốt-ca! – Cốt gọi bạn đang đứng chơi bên hàng rào – Có muốn ăn kem không? Trèo ra đây, mình sẽ mua đãi cậu.

(K.N. An-tôi-xki – Xi-ôn-cốp-xki kể chuyện)

(2) MƯỜI ĐỒNG XU (Tóm tắt)

Hôm ấy, mẹ Cốt bảo em đi mua bánh mì. Ngoài đường trời nắng chang chang. Cốt muốn xuống sông tắm. Ông già bán kem xuất hiện, mở nắp hộp kem, khen kem ngon và mời Cốt ăn kem. Cốt không nén nổi sự thèm muốn, mua ba cốc kem hết 9 xu. Vừa ăn, Cốt vừa xua ý nghĩa ám ảnh cậu, đó là lời quở trách của mẹ. Bạn Vô-lốt-ca gọi, cậu cũng không nghe thấy. Cầm một xu còn lại, Cốt chậm rãi về nhà.

Mẹ nhìn thấy Cốt đã biết ngay con có điều gì khác. Bố nhìn Cốt và hỏi có phải Cốt làm rơi mất tiền không. Cốt thầm nghĩ: Có thể nói dối như vậy thì không phải chịu phạt. Nhưng đôi mắt hiền từ của mẹ không cho phép Cốt làm chuyện đó. Cốt khóc nức nở, gục đầu vào lòng mẹ, vừa khóc, vừa xin lỗi mẹ. Mẹ khen Cốt đã dũng cảm và thật thà. Bà vuốt ve, xoa đầu con và cho con thêm 5 xu nữa, bảo Cốt đi mua bánh mì còn lại có thể mua kem. Cốt phấn khởi vừa đi vừa nhảy đến hiệu bánh mì, còn gọi Vô-lốt-ca đến ăn kem với mình nữa.

- a. Tìm các ý chính trong văn bản 1
- b. So sánh chủ đề và các ý chính của hai văn bản, em có nhận xét gì?

Câu 2:

- a. Đọc các câu đối thoại trong văn bản (1), tìm những lời kể gián tiếp nhắc lại chúng trong văn bản (2). Hãy phân biệt sự khác nhau giữa ngữ điệu và ngôn ngữ từ những lời văn trực tiếp và gián tiếp đó.
- b. So sánh đoạn văn: “Ngoài đường nắng chang chang... lạnh buốt đến chân răng” văn bản 1 với “Ngoài đường nắng chang chang... 10 xu” cho biết: có những chi tiết nào được giữ lại ở văn bản (2) Chúng có tính chất gì? Các chi tiết được lược bỏ mang tính chất gì?

Câu 3: Tóm tắt đoạn: “Lão chua chát bảo...Nó thế này ông giáo ạ” (Lão Hạc – Nam Cao.

GỢI Ý ĐÁP ÁN**Câu 1:**

a. Các ý chính trong văn bản:

- Mẹ đưa Cốt 10 đồng xu và bảo Cốt đi mua bánh mì. Trên đường đi mua, Cốt gặp bác bán kem, Cốt đã dùng 9 đồng xu để mua kem ăn.
- Cốt sợ sệt đi về, tâng lờn của bạn gọi.
- Về nhà, lúc đầu, nhờ gợi ý của bố, Cốt đã tính nói dối là rơi mất tiền, nhưng sau đó khi thấy ánh mắt mẹ, Cốt đã gục đầu vào vai mẹ khóc nức nở, nhận lỗi.
- Mẹ khen Cốt dũng cảm dám nhận lỗi và cho Cốt thêm 15 đồng nữa đi mua bánh mì và mua kem.
- Cốt vui vẻ đi mua lại bánh mì cho mẹ và gọi cả người bạn của mình để mời kem.

b. Chủ đề và các ý chính giống nhau, nhưng văn bản (2) ngắn gọn hơn nhiều do dùng toàn lời kể gián tiếp, nhiều chi tiết miêu tả cử chỉ tâm trạng, cảnh vật và ý nghĩ của nhân vật được lược bớt.

Câu 2:

a. Ví dụ so sánh hai câu:

- Cốt, con cầm mười xu ra hiệu mau bánh mì nhé, đi từ từ thôi kéo vấp ngã.
- Hôm ấy, mẹ Cốt bảo em đi mua bánh mì.

Ta thấy từ “con” (đại từ nhân xưng ngôi hai) được thay thế bằng từ “nó” (đại từ nhân xưng ngôi thứ 3), và câu sau chỉ còn giữ lại nội dung chính của câu trước: mua bánh mì.

b. Các chi tiết được giữ lại: Trời nắng, Cốt muốn tắm. Ông già bán kem khen ngon và mời Cốt ăn. Thèm quá, Cốt mua ba cốc hết chín xu. Đó là những chi tiết quan trọng nhất làm nên câu chuyện.

Các chi tiết lược bỏ là các chi tiết tả cảnh, tả cảm xúc, tả suy nghĩ, cử chỉ, lời nói cụ thể.

Câu 3: HS tự vận dụng làm bài (tác phẩm đã được dạy)

VINASTUDY.VN